

**СТАНДАРТИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ) ОСВІТИ,
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЯКОСТІ ТА КОНТРОЛЮ**

**ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ: РЕГЛАМЕНТАЦІЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ВИМОГ**

І. В. Бушуєва

Запорізький державний медичний університет

Соціально-економічні перетворення, які відбуваються в нашій країні, вимагають нових підходів до забезпечення професійної компетентності фахівців фармацевтичного профілю, від якої значною мірою залежить якість фармацевтичної допомоги населенню. У зв'язку з цим, професійна кваліфікація фахівців знаходиться під контролем держави і є одним з об'єктів державного регулювання відносин у сфері обігу лікарських засобів (ЛЗ), мета якої – підтримання компетентності спеціалістів впродовж усієї професійної діяльності на фоні змінення вимог до професійних якостей.

Сучасними діючими нормативно-правовими актами затверджені кваліфікаційні характеристики спеціалістів, кваліфікаційні вимоги до спеціалістів з вищою і післявузівською фармацевтичною освітою у сфері охорони здоров'я, ліцензійні вимоги до фармацевтичних працівників при здійсненні професійної фармацевтичної діяльності. Як показав аналіз діючих нормативних документів, кваліфікаційні характеристики та кваліфікаційні вимоги не цілком узгоджені між собою, містять різні найменування посад та різні вимоги до кваліфікації осіб, які займають ці посади («Провізор-організатор», «Провізор загального профілю», замість «Організація та управління фармацією» та «Загальна фармація», згідно наказу МОЗ України № 385 від 28.10.2002 р.).

Так, кваліфікаційними характеристиками встановлено вимоги до рівня освіти (вища, середня), наявність сертифіката спеціаліста з певної спеціальності, стажу роботи, в той час як кваліфікаційні вимоги містять вимоги до обов'язкових етапів професійної підготовки (рівень освіти – вища, середня), інтернатура, періодичність підвищення кваліфікації) без встановлення вимог до стажу роботи і наявності сертифіката спеціаліста. Між тим, ви-

моги до кваліфікації персоналу пред'являються при ліцензуванні фармацевтичної діяльності, мають суттєві відмінності як з кваліфікаційними характеристиками, так і з кваліфікаційними вимогами. Так, згідно кваліфікаційним характеристикам та кваліфікаційним вимогам, для заняття посади керівника фармацевтичної організації необхідно мати вищу фармацевтичну освіту, однак згідно ліцензійних вимог для заняття посади керівника досить середньої фармацевтичної освіти. Щодо необхідного стажу роботи для керівника вимоги також істотно відрізняються.

Вивчення показало, що провізорами виконуються багато видів робіт, які мають суттєві відмінності, що вимагає різних назв посад і встановлення різного переліку професійних компетенцій. Так, значно розрізняються види робіт провізорів, які працюють в організаціях оптової торгівлі ЛЗ, виконують в основному роботи з формування попиту та забезпечення збуту фармацевтичної продукції; провізорів, які виконують роботи з постачання ЛЗ, приймання, зберігання, експертизи фармацевтичної продукції; провізорів, які займаються відпуском ліків населенню; провізорів, які займаються виготовленням ліків в аптеках; провізорів, що займаються виключно інформаційною роботою; провізорів, що займаються питаннями фармацевтичного нагляду та нагляду за дотриманням ліцензійних умов та ін.

Кваліфікаційні вимоги до персоналу повинні базуватися на професійних компетенціях працівників, виходячи з номенклатури посад і основних обов'язків фармацевтичних працівників, відповідно до займаної посади. На підставі детального опрацювання та узагальнення даних по ефективному управлінні персоналом та з урахуванням результатів проведених досліджень, розроблено блок-схему профілювання посад фармацевтичних працівників, які мають вищу фармацевтичну освіту (рис. 1).

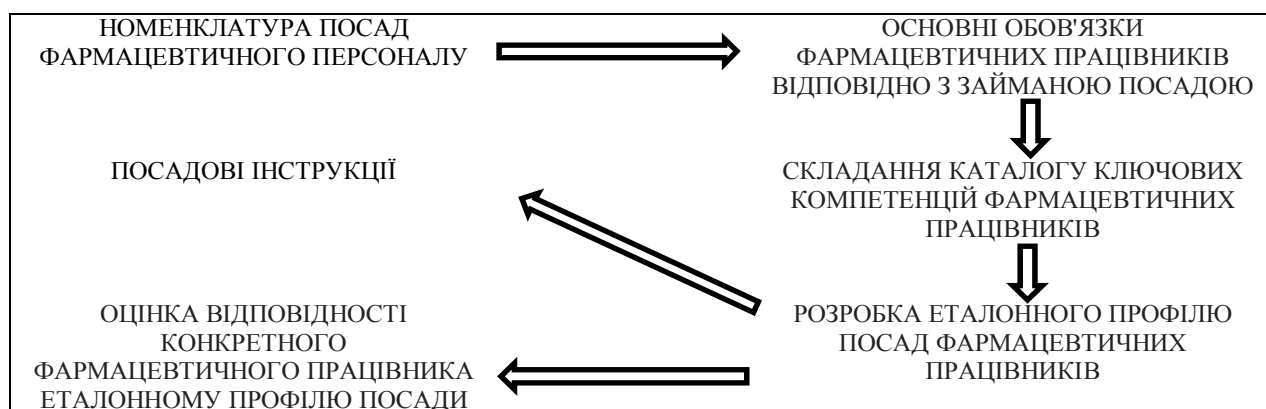

Рис. 1. Блок-схема профілювання посад фармацевтичних працівників.

Як видно з рисунка, схема включає шість блоків. Під ключовими компетенціями розуміється набір компетенцій, що дозволяє працівнику виконувати свої професійні обов'язки максимально ефективно. На першому етапі був складений каталог професійних компетенцій фармацевтичного персоналу аптечних організацій за такими критеріями: кваліфікаційний профіль; досвід роботи; необхідні професійні знання, уміння і навички; психологічні професійно-важливі якості. Необхідні знання, уміння, навички – набір компетенцій, відповідний вимогам посади, регламентуються нормативними правовими актами, внутрішньофірмовими вимогами, встановленими в результаті досліджень [1, 2, 3]. Професійно важливі якості – індивідуальні якості суб'єкта діяльності, що впливають на ефективність діяльності і успішність її освоєння. Перелік критеріїв для визначення посадиформус профіль посади – структурований детальний опис посадової позиції на основі професійних компетенцій. Концепція управління професійними компетенціями включає систематизацію по блокам каталогу професійних компетенцій, їх контроль,

оцінку відповідності конкретного фармацевтичного працівника еталонному профілю посади [4].

Таким чином, систему управління компетенціями можна визначити як «сукупність дій, спрямованих на придбання співробітниками необхідного рівня знань, досвіду, кваліфікації у відповідності з потребами організації та суспільства».

Література

1. Абросимов И.Д. Менеджмент как система управления хозяйственной деятельностью / И.Д.Абросимов. – М.: Знание. – 2003. – 548 с.

2. Андреев В.В. Корпоративный менеджмент в современных экономических отношениях / В.В. Андреев. – М.: Экономика, 2003. – 479 с.

3. Крупнова И.В. Фармацевтический персонал: регламентация требований / И.В. Крупнова, А.В. Солонина // Новая аптека. – №9. – 2008. – С. 38–45.

4. Режим доступу: C:/Users/user/Desktop/o-professionalnyh-kompetentsiyah-spetsialistov-farmatsevticheskogo-profilya-reglamentatsiya-kvalifikatsionnyh-trebovaniy.

ОСОБЛИВОСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

К. В. Васильєва, І. Б. Попова, А. Ф. Артеменко

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Становлення нової системи медичної освіти в Україні, зорієнтованої на входження у світовий освітній простір, супроводжується суттєвими змінами в педагогічній теорії та практиці. Однією з цілей Європейської наукової інтеграції є, за рахунок введення єдиної системи навчання, оцінювання знань та вмінь, підвищення мобільності студентів і викладачів у межах європейського освітнього простору та забезпечення працевлаштування випускників на європейському ринку праці, забезпечення їх конкурентоспроможності [2].

Однак на практиці, ми стикаємося з проблемами: 1) недооцінення освітнього рівня «бакалавр», «магістр» і «спеціаліст», як з боку студентів, так і з боку роботодавців; 2) незавершеність адаптації національного законодавства до стандартів європейського права, а також неготовність європейських країн та ЄС до усунення міграційних перешкод для громадян України, перешкоджають пересуванню та працевлаштуванню студентів та викладачів; 3) збереження в Україні лекційного «начитування» курсу як домінуючої форми викладання, а кредитно-модульна система основну увагу приділяє самопідготовці і активній участі у пропонованих протягом курсу формах роботи – семінарах, колоквіумах, індивіду-

альних заняттях [2]; 4) наші випускники багато знають, а от навички практичного застосування знань в них сформовані недостатньо, а оцінка якості освіти передбачає дієвість – здатність використовувати набуті знання і вміння на практиці, цим параметром поступаємося нашим європейським колегам найбільше.

Незважаючи на проблеми, входження у європейський простір є для українського суспільства важливим і необхідним через потребу вирішити проблеми визнання українських дипломів за кордоном, підвищення ефективності та якості освіти і відповідно конкурентоспроможності українських вузів та їх випускників на європейському й світовому ринках праці [1]. Адже процес євроінтеграції є частиною процесу глобалізації вищої освіти та глобально-го ринку праці.

Література

1. Гудзь М. В. Загальний курс європеїстики / М. В. Гудзь, П. В. Гудзь – Донецьк: Юго-Восток, 2012. – С. 37–38.

3. Тимошенко З. І. Соціально-політичні аспекти та перспективи участі України в Болонському процесі / З. І. Тимошенко // Україна – суб'єкт європейського освітнього простору. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2013. – С. 5–19.